

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi tutkintojen ja muun osaamisen viitekehyksestä

Tiivistelmä

- 1. AMKE kannattaa lain säätämistä tutkintojen ja muun osaamisen viitekehyksestä.*
- 2. Huomautamme vaarasta, että viitekehys vahvistaa tarpeettomasti koulutusjärjestelmän sisäisiä raja-aitoja.*

Ammattiosaamisen kehittämissyhdistys AMKE ry kannattaa lain säätämistä tutkintojen ja muun osaamisen viitekehyksestä esitetyllä tavalla. Samalla AMKE toivoo, että kolmas asiaa koskeva lakiesitys johtaa tulokseen.

Esitetyn viitekehyksen vahvuus on yleissivistävän, ammatillisen ja korkeakoulutuksen kokoaminen yhdeksi kokonaisuudeksi, kuten lain perusteluissa on mainittu. Toinen vahvuus on, että se ulottuu opetushallintoa laajemmalle muiden hallinnonalojen ammattiin pätevöittävään koulutukseen. Kolmanneksi se helpottaa tutkintojemme kansainvälistä vertailtavuutta ja niiden tuottaman osaamisen arvioimista. Tämä tukee määrätietoisia ponnisteluja tehdä koulutusviennistä kannattavaa liiketoimintaa.

Työn ja teknologian muutoksen haastavat nykyiset tutkinnot, jotka suurelta osin on määritetty eri ammattien vaatimusten mukaan. Kun työelämään syntyi uusi ammatti, sitä varten luotiin tutkinto. Työelämän osaamistarpeiden ennakoidaan pirstaloituvan ja urapolkujen yksilöllistyvän. Uusien tutkintojen sijaan ammatillinen koulutus vastaa muutokseen lisäämällä joustavuutta.

Ammatillisen koulutuksen uudistamisen lähtökohtana on asiakaslähtöisyys. Tämä tarkoittaa, että opiskelija tai tutkinnon suorittaja voi valita hänen tarpeisiinsa sopivan sisällöllisen osaamisen tutkinnokseen. Aiemman osaamisen tunnustamisen merkitys korostuu.

Tutkintojen ja muun osaamisen kokoaminen yhdeksi viitekehykseksi helpottaa yksilöllisten tutkintojen muodostamista, sillä se mahdollistaa eri koulutusten ja pätevyyksien tuottaman osaamisen vertailemisen ja tunnustamisen yhdeksi tutkinnoksi. Lisäksi se tukee ammatillisiin tutkinnonosiin perustuvien henkilökohtaisten opintopolkujen ja pätevöitymisen rakentamista yli tutkintojen rajojen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö
OKM/25/010/2016
Lausunto
15.8.2016

Esityksen ongelma on ammatillisten perustutkintojen ja ammattitutkintojen sijoittaminen samalle tasolle, mikä ei kuvasta niiden keskinäistä suhdetta. On myös vaara, että viitekehys rakentaa koulutuksen järjestelmän sisälle rajoja. Viitekehystä valmistellut työryhmä esitti vuonna 2009 eräiden erikoisammattitutkintojen (johtamisen, yritysjohtamisen, psykiatrisen hoidon, rakennusalan työmaapäällikön ja ratsastuksenopettajan erikoisammattitutkinnot) sijoittamista tasolle 6, mikä huomioitiin myös hallituksen esityksessä 165/2010. Nyt kaikki erikoisammattitutkinnot esitetään sijoitettavaksi tasolle 5.

Ammattiosaamisen kehittämissyhdystys AMKE ry
Petri Lempinen
toimitusjohtaja